

Biuletyn Polonistyczny

23.05.2019

Medioznawstwo

**"Ster" pod redakcją Pauliny Kuczalskiej-Reinschmit Lwów 1895-1897,
oprac. Agata Zawiszewska**

Wydawnictwo:: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego
ISBN: 978-83-7972-129-0

Monografia czasopisma "Ster"

Monografia została podzielona na trzy części (Opis, Antologia, Bibliografia zawartości), z których każda może być traktowana jako autonomiczna całość. Pierwsza, dwudzielna część, została poświęcona działalności Kuczalskiej-Reinschmit w latach poprzedzających wyjazd z Warszawy do Lwowa oraz redagowanemu przez nią czasopismu „Ster”, ukazującemu się we Lwowie w latach 1895-1897. Znajdują się tu zatem informacje o biografii Kuczalskiej-Reinschmit i jej działalności w takich formalnych i nieformalnych instytucjach, jak Komitet Społeczny III Szwalni Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności, Unia Powszechna Kobiet, Komitet Damski przy Warszawskim Oddziale Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami i Delegacja Pracy Kobiet przy Towarzystwie Popierania Handlu i Przemysłu w Warszawie, oraz o jej publicystyce na łamach „Echa” Zygmunta Sarneckiego”, „Świtu” Marii Konopnickiej”, „Przeglądu Tygodniowego” Adama Wiślickiego, „Tygodnika Mód i Powieści” Emila Skińskiego i „Kurier Warszawski” Franciszka Olszewskiego. We fragmencie poświęconym „Sterowi” lwowskiemu znajdują się informacje o gronie współpracownic i współpracowników pisma, jego programie, strukturze i zawartości oraz dominujących tematach, jakimi były: równouprawnienie edukacyjne i zawodowe kobiet, kobiece gospodarstwo wiejskie, rozwój stowarzyszeń kobiecych. Część druga to antologia tekstów ze „Steru”, prezentująca publicystykę społeczną, krytykę kulturalną i twórczość literacką tych współpracownic i współpracowników pisma, którzy tyleż kształtowali jego program, co go realizowali (m.in. Piotr Chmielowski, Zofia Daszyńska, Maria Dulębianka, Ludwika Godlewska, Anna Lewicka, Iza Moszczeńska, Eliza Orzeszkowa, Mikołaj Biernacki, Maria Rodziewiczówna, Cecylia Walewska, Stefan Żeromski). Część trzecia to bibliografia zawartości „Steru”.

Spis treści

Część I

Opis / 11

Wstęp

Impuls / 13

Stan badań / 16

Założenia i układ książki / 24

Podziękowania / 31

Rozdział I

Sytuacja polityczna, gospodarcza i kulturalna na ziemiach polskich po powstaniu

styczniowym / 33

Rozdział II

Dzieciństwo i młodość Pauliny Kuczalskiej-Reinschmit / 45

Rozdział III

Debiut Pauliny Kuczalskiej-Reinschmit na łamach „Echa” pod redakcją

Zygmunta Sarneckiego. Lata 1881-1882 / 63

„Echo” 1877-1883 / 63

Dyskusja o reformie oświaty żeńskiej / 66

Podsumowanie / 73

Rozdział IV

Współpraca ze „Świtem” pod redakcją Marii Konopnickiej. Lata 1885-1886 / 77

Warszawski ruch kobiecy w latach osiemdziesiątych XIX wieku / 77

„Świt” 1884-1887 / 85

Publicystyka i działalność społeczna Pauliny Kuczalskiej-Reinschmit. Szwalnia iii, Spółka pracy

kobiet, Szkoła Rzemiosł Aleksandry Korycińskiej / 91

Podsumowanie / 111

Rozdział V

Współpraca z „Przeglądem Tygodniowym” Adama Wiślickiego,

**„Kurierem Warszawskim” pod redakcją Franciszka Olszewskiego i
„Tygodnikiem**

„Mód i Powieści” pod redakcją Jana Skińskiego. Lata 1889-1895 / 113

Studia zagraniczne / 113

Bazar wyrobów kobiecych / 116

Wystawa Pracy Kobiet / 119

Kongresy kobiece w Paryżu / 123

Unia Powszechna Kobiet / 128

Komitet Damski przy warszawskim oddziale Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami /
130

Pierwszy Zjazd Kobiet i jubileusz 25-lecia pracy literackiej Elizy Orzeszkowej / 136

Pawilon Kobiety na Wystawie Światowej w Chicago / 142

Rubryka *E pur si muove* na łamach „Przeglądu Tygodniowego” / 150

Delegacja Pracy Kobiet przy warszawskim Towarzystwie Popierania Rosyjskiego
Przemysłu

i Handlu / 161

Kongres Pedagogów we Lwowie / 173

Podsumowanie / 178

Rozdział VI

**Sytuacja polityczna, gospodarcza i kulturalna w Galicji i Lwowie pod
koniec**

xix wieku / 181

Rozdział VII

Geneza „Steru. Dwutygodnika dla spraw wychowania i pracy kobiet” / 189

Rozdział VIII

Program „Steru. Dwutygodnika dla spraw wychowania i pracy kobiet”.

Lwów 1895-1897 / 205

Rozdział IX

Gospodarstwo kobiece na łamach „Steru” / 227

Rozdział X

Szkolnictwo na łamach „Steru” / 243

Rozdział XI

Literatura na łamach „Steru” / 261

Rozdział XII

Autorski wkład Pauliny Kuczalskiej-Reinschmit do „Steru” / 275

Zakończenie / 287

Nota edytorska / 291

Część II

Antologia / 292

Wśród wielu zawitych zagadnień społecznych... [Artykuł wstępny] / 295

Społeczeństwo / 299

Piotr Chmielowski *O zdolności kobiet do uogólnień / 299*

Zenon Pietkiewicz *Kobieta w świetle nauki / 303*

Bronisław Trzaskowski *Wojna a kobieta* / 313

Izabela Moszczeńska *Prawa kobiety w projektowanym niemieckim kodeksie cywilnym* / 318

Zygmunt Poznański *Polityczne prawa kobiet wedle ustawodawstwa austriackiego* / 325

Zofia Daszyńska *Przeludnienie wśród kobiet* / 329

Eliza Orzeszkowa *W kwestii równouprawnienia kobiet wobec nauki, pracy i*

ludzkiej

(List otwarty do kobiet niemieckich) / 334

Eliza Orzeszkowa *Polka* / 349

Szkolnictwo / 375

Maria Dulębianka *Kończycie, a będzie wam otworzono* / 375

Helena René *Kobieta wobec sztuki* / 378

Bronisław Trzaskowski *Średnie szkoły żeńskie w Galicji. Mowa ministra oświaty*

[Paula Gautscha] / 382

Bronisław Trzaskowski *Stanowisko p. ministra Gautscha w sprawie wyższego*
wykształcenia kobiet / 383

Józef Ignacy Kraszewski *List do Romualdy Baudouin de Courtenay [Drezno 1880]* / 386

Wyższe gimnazjum żeńskie w Krakowie / 388

Otwarcie pierwszego gimnazjum żeńskiego w Krakowie / 390

Anna Lewicka *Pisma periodyczne dla dzieci jako czynnik wychowawczy* / 394

Józefa Tworkowska *Dzieci nerwowe (Obserwacje nauczycielki)* / 397

Maria Bielska *O czytaniu dla młodzieży* / 399

Prenumeratorka z Lublina *Z warunków pracy kobiet na prowincji* / 401

E.Z. *W kwestii współzawodnictwa kobiet zamożnych z fachowymi nauczycielkami* / 403

Doktorowa T.O.M. *W kwestii współzawodnictwa kobiet zamożnych z fachowymi nauczycielkami.*

W sprawie pracy kobiet / 406

Krytyka literacka / 409

Wskazówki dla czytających. Literatura kwestii kobiecej / 409

Piotr Chmielowski *Praca zarobkowa kobiet w naszych powieściach* / 410

Bronisław Trzaskowski *Kobiety w tragedii greckiej* / 416

Prenumeratorka z Lublina inc. *Śledząc od początku Wydawnictwo Wasze* / 418

Redakcja *Odpowiedź* / 419

Elli Mensch *Czego od literatury współczesnej kobieta spodziewać się może?*

(Studium literackie) / 421

Romualda Baudouin de Courtenay *„Melancholicy”. Nowele Elizy Orzeszkowej.*

Studium literackie / 423

M. Rawicz [Maria Harsdorfowa] *Eliza Orzeszkowa „Australczyk”.*

Powieść (Petersburg 1895) / 430

Alfa *„Sprawa kobiet”. Komedia w czterech aktach Michała Bałuckiego* / 431

L. *„Królewicz”. Komedia w 4 aktach Lubowskiego* / 433

Terpsychora *„Marcin Łuba”. Dramat w 4 aktach Sewera ze współpracownictwem*

T. Micińskiego / 437

Wanda Dalecka *„Prawo do miłości” M. Nordaua* / 439

Alma [Maria Szeliga] *„Niewolnice z Pipidówki”. Komedia w 4 aktach*

Michała Bałuckiego / 446

Alma [Maria Szeliga] „Baby”. *Komedia w 4 aktach Z. Przybylskiego*

i K. Junoszy / 450

A.W. [Anna Wyczółkowska] „L’Ornière”. *Sztuka w trzech aktach Marii Szeligi / 451*

Ina Nowy teatr / 453

Paulina Kuczalska-Reinschmit / 455

Wznowiony projekt / 455

Schroniska dla dzieci / 459

Kolonie wakacyjne / 464

Wakacje szwaczek / 468

O praktycznym i zawodowym wykształceniu dziewcząt / 471

Seminaria żeńskie / 475

Pożyteczne zajęcia wakacyjne / 478

W przeddzień / 480

Paralelki w seminarium / 483

Kaczkowski o kobietach / 485

Po pierwszych wyborach / 490

Po zjeździe / 492

Spóźniony jubileusz / 496

Kobiety w radach szkolnych / 500

Bolesław Prus / 502

Teresa-Jadwiga / 506

Z powodu jubileuszu M. Biernackiego-Rodocia / 508

Deotyma (Jadwiga Łuszczewska) / 511

Praktyka gospodarcza dla panien / 515

Adam Asnyk (El...y) / 517

Ruch w szkolnictwie żeńskim w Galicji / 518

Maria Ilnicka / 522

Kobieta w poezjach Ujejskiego / 526

„Szkice społeczne” Zenona Pietkiewicza / 528

Pół wieku pracy [Seweryny Duchcińskiej-Pruszkowej] / 531

Międzynarodowy kongres dla prac i usiłowań kobiecych w Berlinie / 536

Nasze drogi i cele. Szkic do programu działalności kobiecej / 547

Literatura / 567

K. Zabrzezińska Z przełomu. Powieść / 567

Cecylia Walewska Za mężem. Powieść / 634

Maria Rodziewiczówna Nie stało baby. Obraz z życia / 653

Ludwika Godlewska Panna Orliczówna. Szkic / 663

Stefan Żeromski Kara. Humoreska / 679

Rodoć (właśc. Mikołaj Biernacki) / 687

Do roku nowego 1896 / 687

Pogadanka [i] / 688

Pogadanka [ii] / 690

Fraszki / 693

Nowy dowód jak chwile bieg miewają prędkie / 693

Część III

Bibliografia zawartości Steru 1895-1897 / 695

Indeks nazwisk / 729

Summary / 749

Rok publikacji: 2018

Strony: 751

Linki:

- <http://wydawnictwo.univ.szczecin.pl/ster-pod-redakcja-pauliny-kuczalskiej%E2%80%93reinschmit-lwow-1895%E2%80%931897-p-574.html>

Słowa kluczowe: publicystyka, antologia, prasa